

Asia: VN/13888/2020

Hallituksen esitysluonnos rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1 Luku Yleiset säännökset

Ehdotuksen 2 §:ssä on säädetty soveltamisalasta. Puuttuuko 3 kohdasta joitain sanoja porotalouteen liittyen? Tulisiko siinä olla 3) porotalouden tukemiseen maakatkan porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitettulla poronhoitoalueella...

Olisiko selvyyden vuoksi tarpeen, että porotaloudesta ja kalataloudesta säädettäisiin omissa kohdissaan (3 porotalous ja 4 kalatalous)?

Säännöskohtaisissa perusteluissa 2 §:n kohdalla mainitaan, että soveltamisala määrittyy tässä laissa 13, 21 ja 25 §:ssä tarkoitetun mukaisesti, eikä säännöksiä ole tarkoitettu sovellettavan laajentavasti muihin eläinlajeihin. Jää hieman epäselväksi, miksi ja miten soveltamisala määräytyisi pelkästään juuri noiden pykälien perusteella?

2 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

Ehdotuksen 9 §:ssä on säädetty kunnan viranomaisen tehtävistä. Onko säännöstä tarvetta täsmentää, koska ehdotuksen 21 §:ssä on mainittu, että kunta voisi arvioida myös rakennusvahinkoja?

3 luku Avustus vahinkojen ennaltaehkäisemiseen

Ehdotuksen 10 §:n perusteluiden mukaan avustusta voidaan myöntää myös ”lintupeltojen perustamiseen”. Jos tämä lintupeltojen perustaminen on tässä avustusmuodossa mukana, niin mikä on sen suhde maatalouden ympäristösopimukseen? Miten näiden lintupeltojen hoidosta ja ylläpidosta varmistutaan ja valvonta järjestetään?

Ehdotuksen 11 §:n mukaan avustusta vahinkojen ennaltaehkäisemiseen voivat hakea luonnolliset henkilöt, yritykset, julkiset yhteisöt tai muut yhteisöt. Sama lause on myös ehdotuksen 10 §:ssä. Tulisiko myös esimerkiksi maakuntaliitot lisätä avustuksien hakijoiden joukkoon?

Onko avustuksien määräytymisessä varmistettu, ettei avustus ole päällekkäistä tukea maatalouden peltoalaperusteisten tukien kanssa?

Ehdotuksen 13 §:n mukaan myönnettävä avustuksen määrä määräytyy tavaran, palvelun ja työkustannusten arvonlisäverollisten kustannusten perusteella. Voiko käytännössä aiheuttaa ylikompensoinnin, jos tuensaajalla on myös mahdollisuus vähentää alv? Olisiko tarkoituksenmukaista säätää niin, että tukikelpoisena ei pidetä arvonlisäveroa, joka ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi ja hakija ei esitä selvitystä siitä, että kustannuksesta ei ole mahdollista saada arvonlisäveron palautusta.

4 luku Korvaukset aiheutuneista vahingoista

Ehdotuksen 16 §:ssä on säädetty korvauksen määrän perusteista. Onko asiasta tarkoitus säätää siten, että korvauskynnys määräytyy vain vahingonmäärän (170 euron) perusteella? Ei siis esimerkiksi vahingon ja arviointikustannuksien yhteenlaskettuna määränä? Eli jos vahinko on kalenterivuotena 100 euroa ja arviointikustannukset ovat 200 euroa, niin ei makseta mitään? Voiko ilman arviointia tietää, mikä on vahingon arvo?

Ehdotuksen 17 §:n sanamuodot saattavat mahdollistaa kaksinkertaisen korvaamisen, eli ylikompensoation. Varsinkin säännöksen 3 momentissa on riski, että viljelykselle korvataan ensin tuhoutuneen kasvuston satovahinko (vähennettynä säästyneillä viljely- ja korjuukustannuksilla) ja sitten vielä kasvuston uudelleen perustaminen. Kasvuston uudelleen perustamisen korvaus on tarpeetonta, sillä jos uudelleen perustettu kasvusto tuottaa normaalin sadon, kattaa kyseisen sadon arvo myös uudelleen perustamisesta aiheutuneet kustannukset. Tämä on huomionarvoista varsinkin 1-vuotisten kasvien ollessa kyseessä. Monivuotisessa viljelykierrossa (4-5 vuotta) olevilla nurmilla kesken viljelykierron tapahtunut kasvuston totaalinen tuho ja siihen liittyvän uudelleen perustamisen kustannusten korvaus on aiheellista. Ostorehun hankinnan korvaamisessa on huomioitava se, että jos viljelyksen tuhosta korvataan menetetty sato, on viljelijällä mahdollista hankkia kyseisellä satovahinkokorvauksella tilalle ostorehua. Tällöin ei liene tarpeellista enää erikseen korvata ostorehun hankintakustannusta. Mahdollisten sivukulujen, esimerkiksi rahti, korvaaminen lienee tarkoituksenmukaista ja tulisi katsoa tapauskohtaisesti.

Onko korvausten määräytymisessä varmistettu, ettei korvaus ole päällekkäistä tukea maatalouden peltoalaperusteisten tukien kanssa?

Täydennys- ja uudelleenviljelystä aiheutuvien korvattavien työkustannusten laskemisperusteista tulee antaa tarkempi ohjeistus asetuksella tai muulla ohjeistuksella.

Luomuviljelylle aiheutuneista satovahingoista tulisi maksaa muuta viljelyä korkeampaa korvausta, joka perustuu luomuviljelykasvien korkeampiin tuotantokustannuksiin ja markkinahintoihin. Jos luomua ei voida huomioida Ruokaviraston normisadoissa ja yksikköhinnoissa, olisiko tarkoituksenmukaista mahdollistaa ELY-keskuksille korvauksien laskennassa luomuviljelyä varten oma laskentatapa, jos ELY-keskuksella olisi riittävän luotettavat tapauskohtaiset tiedot luomun sadosta ym. tuotantokustannuksista? Samanlainen tapauskohtainen laskentatapa tulisi olla sellaisten kasvien osalta, joita ei ole mainittu Ruokaviraston luettelossa (tattari, quinoa tai muut erikoiskasvit).

Ehdotuksen 20 §:n mukaan vahingonkärsijän on tehtävä vahingon havaittuaan viipymättä vahinkoilmoitus toimivaltaiselle valtion viranomaiselle. Jos kyse on viljelysvahingosta, olisiko syytä säätää, että valtionviranomaisen laittaa tämän ilmoituksen tiedoksi maaseutuelinkeinoviranomaiselle?

Ehdotuksen 20 §:n mukaisen ilmoituksen tulisi sisältää vahingonkärsijän yhteystietojen, vahingon sijainnin, tapahtumisajankohdan sekä aiheuttajan lisäksi tiedot myös vahingon kohteesta ja laajuudesta.

5 luku Maakotkan ja kalasääsken pesintään perustuvat tuet

-

6 luku Hakemisen ja myöntämiseen liittyvät menettelyt

On hyvä, jos maataloille aiheutuneista hanhivahingoista olisi jatkossakin kaksi haku- ja maksuaikaa vuodessa nykykäytännön mukaisesti. Näin siksi, että myös vahingot yleensä ajoittuvat kahteen vaiheeseen vuosikierrossa ja kaikille tiloille ei välttämättä synny vahinkoja kuin joko keväällä tai syksyllä. Tällöin kevätvahinkojen korvausten odottaminen vuoden vaihteeseen on kohtuuttoman pitkä aika. Lisäksi maatalojen tulonmuodostus on muutenkin pitkällä aikavälillä syntyvää.

Ehdotuksen 32 §:n mukaisen korvaushakemuksen tulee sisältää tiedot myös vahingon tapahtumisen ajankohdasta, laajuudesta ja määrästä. Korvaushakemukseen on liitettävä maaseutuelinkeinoviranomaisen laatima selvitys tai lausunto vahingosta.

Ehdotuksen 34 §:ssä säädettäisiin mm. maakotkan tukea koskevasta päätöksestä. Onko tarkoitus, että kalasääskituen osalta ei ole tarvetta säätää samalla lailla päätöksen sisällöstä kuin maakotkan?'

Ehdotuksen 36 §:ssä säädettäisiin takaisinperinnästä. Säännöksen 2 momentin mukaan ELY-keskus hoitaisi mm. tuen takaisinperinnän. Eikö takaisinperintä ole jo nykyisin KEHA-keskus tehtävänä vai onko tarkoitus muuttaa nykykäytäntöä.

7 luku Erinäiset säännökset

-

Hakalisto Sirkka
Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Holopainen Heikki
Pohjois-Karjalan ELY-keskus - Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnon
ovat valmistelleet Luonto ja alueidenkäyttöyksikkö sekä Maaseutu ja
Energia-yksikkö.